

▷ SZÖVEG: SZIRMAI GÁBOR

ELHAGYOTT VÁROSOK NYOMÁBAN

A sivatag holdsárga horizontfényéből kiemelkedett célpontom: a távoli domb, tetején a sivatagi erőddel. Kontúrjai szaggatottan váltak el a háttértől. A motor levegő-benzin arányát szabályozó szektorán állítottam pár fokot, így az eddigi éles pattogás halkabb purrogássá vált.

De más biztonsági intézkedést is tettem: átváltottam a fényeket infravörösre, kisebb szögre állítottam a fókuszszabályozó kart, még a műszervilágítás izzói közül is csak az ampère-mérő zöldes pamacsát hagytam égve. Igaz ugyan, hogy így jelentősen lecsökkent a belátható távolság, sőt a szemüvegen át látott kép is monokrómmá meg gyenge kontúrúvá vált – ám másnak láthatatlanná váltam

▲
BAM (IRÁN)

EMBER ÉS TERMÉSZET KÜZDELME: KÉTEZER ÉVE ÉRKEZNEK A VÉGZET CSAPÁSAI HOMOKVIHAROK, VÁRATLAN CSAPADÉKOK, FÖLDRENGÉSEK, HŐDÍTŐ ROMBOLÁSOK FORMÁJÁBAN. A FOGYASZTÓI IGÉNYEK ITT IS A TRADÍCIÓK MEGSZAKADÁSÁHOZ VEZETTEK: AZ ÓJVÁROST FELADTÁK. AZ EMBERISÉG (EGYKOR) VÁLYOGVÁROSAI RENDKÍVÜL SÉRÜLÉKENYEK (KEZDŐ OLDALPÁR)

▲
FATEHPUR SIKRI (INDIA)

A HOMOKKŐ/KVÁDERKŐ ÉPÍTÉSŰ ROMOK JÓL BÍRJÁK A VISZONTAGSÁGOKAT FÉLEZER ÉVE. KÜLÖNÖSEN ÉRVÉNYES EZ A NYÍLÁSÁTHIDALÁSOKRA, AHOL A BOLTÍVES SZERKEZETEK ERŐTANI ÉRTELEMBEN – MINT ELEMI (KŐ)CSUKLÓK SORAI – AZ ELMOZDULÁSOKAT KIS EGYSÉGEKRE BONTJÁK. AZ ISZLÁM ÉPÍTÉSZETRE OLY JELLEMZŐ CSÜCSÍV – A BOLTÍV SZIMMETRIATENGELYÉBEN – A NYÍRÓERŐK ELOSZTÁSA TEKINTETÉBEN ELŐNYÖS

FOTÓ: IGOR PLOTNIKOV ©SHUTTERSTOCK

MÁSFÉL ÉVEZREDE ELHAGYOTT OLAJPRÉSÜZEM (SZÍRIA)

AZ ALKOTÓ EMBER NAGY DILEMMÁJA, HOGY KESERVES MUNKÁVAL AZ ÖRÖKKÉVALÓSÁGOT CÉLOZZA-E MEG, AVAGY HATÉKONYAN, CSAK A PERCNEK TÁKOLJON „TERMÉKET”. A KVÁDERKŐ-ÉPÍTÉSZNÉK „LELKE” VANI!

FOTÓ: EXTERRA

Azahari éj sötétjének lepleben reménykedtem, nem akartam az napi alvásomat kockáztatni. A vádikon átbukdácsolva hallottam, hogy ösöreg DKW-m kipuffentőjének fecskéfarkát néha elkapta valamelyik, több évtizeddel ezelőtti sivatagi felhőszakadaskor odagörgetett kötőmb – a dombra vezető szerpentint nem gépjárműveknek taposták ki. Számomra egy jármű alapvető jellemzője, hogy mi a legkisebb sebessége. Áldottam türelmemet, hogy indulás előtt visszaépíttem a gépbe a katonai (gyalog-menetszlopi) áttételt: az egyes sebességgel lépésben tudtam haladni, s amikor nagy puffanással kilőtt egy követ a keréke alól, nem terültem el.

ÉJSZAKA A MÚLTBA

Megörültem, amikor megláttam egy árválkodó pálmát, jó lesz ez még tájékozódási pontként, meg reményt is adott, hogy valahol vizet lelek. Előttem, majd vízszintes sorokban, számtalan sötét szádájú ghorfa tántongott. Jobbára boltíves terménytárolók, de sokszor lakják is őket – átmenetet képezve a barlang és az épített ház között. Az egyikből mintha valami fény is kiszűrődött volna, vagy csak melegpontot észlelt a kamerám; nem tudtam biztosan.

A gépet egy fal takarásában leállítottam a lejtő felé, hogy berúgás

Történetünk szerzője a historikus világszemlélet és egy letűnt kor nagy pontossággal előállított gépészeti berendezéseinek rendkívül elszánt rajongója, ismerője és használója. Sajátos szóalkalmazása, nyelvtani megoldásai, az újmagyar kifejezések kerülése e fogyasztói világ előtti időhöz való ragaszkodását fejezi ki. Hiszen ő máig ebben él, ezt képviseli...

FOTÓ: EXTERRA

OSZLOPOS SIMEON OSZLOPMARADVÁNYA (SZÍRIA)

A SIMEON TARTÓZKODÁSI HELYÉT JELENTŐ OSZLOP KÖRÜL ZAJLÓ, HOSSZÚ IDEIG TARTÓ BAZILIKAÉPÍTÉS LEHETŐSÉGET ADOTT A FORMÁK ÁTGONDOLÁSÁRA, BŐVÍTÉSÉRE. A TAGOLÁS (AZAZ REGÉNYESSÉG) SZÉP PÉLDÁJÁT LÁTHATJUK ITT A HÁTTÉR OSZLOPAIBAN IS, MELYEK ERŐTANILAG NEM INDOKOLTAK, DE EMELIK A SZERKEZET LÉGISSÉGÉT. A LEGENDÁKKAL TELT ÉS ÉPÍTŐMŰVÉSZETILEG ALIG TOVÁBBFEJLESZTHETŐ ÉPÜLETET EGYSZERCSAK VÉGLEGESEN OTTHAGYJÁK, HOGY ELŐLRŐL KEZDŐDJON A KÜZDELEM...

Próbáltam a háborús szakirodalmakat, visszaemlékezéseket felidézni, hogyan illik beugrani egy ajtón, minimalizálva a hívatlan látogatónak alanyi jogon járó leütés kockázatát.

nélkül is induljon. Látszólag kihalt volt minden, de vártam pár percet. Amikor már a gép hőtágulási pattogásai megszűntek, lekászálódtam a békanyeregből, s elindultam a legközelebbi tátongó ajtónyílás felé, melynek (pálma)faanyaga rostjaira hullva csüngött a vaslatokon. Próbáltam a háborús szakirodalmakat, visszaemlékezéseket felidézni, hogyan illik beugrani egy ajtón, minimalizálva a hívatlan látogatónak alanyi jogon járó leütés kockázatát. Még nem nőttem fel egy igazi fronthar-coshoz: vetődésemmel hatalmas dübörgéssel rúgtam fel a helyiség közepén valamit. Pár percnyi kussolás után felhúztam Wehrmacht-lámpám színeit, s a résfénynél körülnézve, mintha a Paradicsomban találtam volna magam: köröttem embernyi magasságra felkupaolt világháborús kannakészletet, odébb elszórt M16-os sisakokat, telefonvezeték-orsókat leltem, mindenféle vegyes hadi-ótvar társaságában. Gyorsan a bejárathoz

tettem pár nyaláb kannát, s a légáramlást követve a belsőbb helyiségek felé indultam. Ahogy a hegy belseje felé mentem az elágazó folyosókon, egyre több cserépen tapostam. A magyarzatot egy kút adta, amely azonban már számomra használhatatlannak bizonyult, csak egy arcmosásra futotta a víznek látszó folyadékából...

Az elhagyott örmény települések leírása Vámbéry műveiben különösen szívszorító. E városok az örmények gazdagsága miatt (kereskedők voltak!) akkoriban pompás tárgyi, építészeti anyaggal rendelkeztek.

szégyenkezve kellene megjegyeznem, hogy mára porrá égett kastélyom építéséhez több terepjárónyi márványt, veretet, ajtóablát, historikus porcelán villanszerelési anyagot zsákmányoltam a törmelékhalmból.

Kissé kilóg innen, de mindenki által ma is bejárhatóak az elhagyott Balaton melléki szőlők, melyek felhagyása lépcsőzetesen történt (filoxéra – világháborúk – gazdasági válság – kollektivizálás – városba menekülés). Pár hete a Hegyes-tű környéki prэшázakat jártam (legalább két tucatot látogattam végig), s ezeket is ide sorolom, mivel a szőlő-gazda(g)ság miatt e jobbra félig összedőlő házak vidéki elhelyezkedésük ellenére városi jellemzőkkel rendelkeztek (pl. polgári rádió-, könyv-, zenei-, porcelán-, kályha-csempe-, világítási-eszköz-kultúrájuk, építészeti megoldásaik miatt).

Az elhagyott városok érzelmi, értelmi hatása az utókor utazóira persze rendkívül összetett.

Az I. világháborús török–magyar barátságot humanitárius tekintetben komolyan terhelte az örmény népirtás. Ehagyott településeik leírása Vámbéry műveiben különösen szívszorító. E városok az örmények gazdagsága miatt (kereskedők voltak!) akkoriban pompás tárgyi, építészeti anyaggal rendelkeztek.

Vagy épp Drezda. De az nem is elhagyott város! – háborodhat fel kritikussom. Ám jópár évtizede többször kockáztattam, hogy egy jó NDK-s örszobai arculatátalakító veréssel együttjáró élményt szerezzek, midőn átlendültem a háromméteres deszka-szögesdrót falon az elhagyott városmag megtekintéséhez. Az 1945-ös anglo-amerikai terrorbombázás, majd a bújtatott gázháború maradványainak megtekintése – kiváltképp a pincékben – hallatlanul gazdag és értékes anyag dokumentálására adott módot, mert a pusztulás akkora méreteket öltött, hogy azt nem tudták a guberálók mind feltérni, ráadásul statárium alatt igen kevesen merészkedtek a romok közé...

FOTÓ: SUN SHINE ©SHUTTERSTOCK

FOTÓ: MYKOLA IVASHCHENKO ©SHUTTERSTOCK

ÁRADÁS, FÖLDRENGÉS, VISZÁLY

Noha az igazán titokzatos és vonzó elhagyott települések a több emberöltővel ezelőtiek, mai társaikban is ugyanúgy leng a végzettség életérzése. Kiváltképp igaz ez a hirtelen otthagyt helyekre. Gondoljunk csak arra a grandiózus egyiptomi tervre, melynek célja a sivatag benépesítése – volt! Aki beutazza a „nagy oázis-kört” (Fayum–Baharya–Farafrá–Dakhla), több elhagyott várost ejthet útba. Ezek részben a vízkészletek kimerülése, vagy a fenntarthatatlan gazdálkodás összeomlása (foszfát, monokultúra) következtében lakatlanok.

A vályogtelepülések felhagyása egyrészt a modernség maszlaga miatt, de egy kiadós eső miatt is bekövetkezhet, ám a sivatagi vályogvárosok kiürülése gyakran a karavánutak elnéptelenedésének következménye (meg persze sok város pusztulását okozta a rabszolgaság eltörlése is...).

A földrengéspusztította városok közül hozánk nagyon közel esett néhány adriai. S bár ezek végül újjáépültek, a Föld számos helyén elhagyták a lakosok a veszélyes környéket. Az 1979-es pusztító rengés után Budva romokban hevert, s talán

SIWA (EGYIPTOM)

A VÍZSZINTES, SZIKLAEMEZEZ RÉTEGZŐDÉS, ALATTA A KIVÁJHATÓ PUHA RÉTEGGEL – ÉPÍTÉSZETI ÉRTELMBEN – MINDIG SÍRKAMRÁKAT, LAKÓHELYEKET, ERŐDÖKET, KOLOSTOROKAT CSÁBÍTÓ HELYSZÍNEK. KÉSŐBB A HEGY KÖRÜL IS BŐVÜLT A TELEPÜLÉS, AZ ÓVÁROSÁBÓL AZTÁN EGY MEGGONDOLATLAN OLASZ LÉGITÁMADÁS, EGY FÖLDRENGÉS, MAJD A BETONHÁZAK CSÁBITÁSA MIATT MENEKÜLTEK EL

Aki beutazza a „nagy oázis-kört”, több elhagyott várost ejthet útba. Ezek részben a vízkészletek kimerülése, vagy a fenntarthatatlan gazdálkodás összeomlása (foszfát, monokultúra) következtében lakatlanok.

ANI (TÖRÖKORSZÁG)

A 14. SZÁZADBAN ELHAGYOTT ÖRMÉNY VÁROS TELI FÖLDRENGÉSKÁROKKAL, MÉGIS A KIVÁLTKEPP SOK HÁBORÚS ESEMÉNY OKOZTA VÉGZETÉT. EGYKOR SZÁZEZREN LAKTÁK! AZ ELHAGYOTT VÁROSOKBAN NÉHA A TEMPLOMOKBAN, UTOLSÓ HÍRMONDÓKÉNT MÉG MARAD NÉMI ÉLET

A NAGYSZERŰSÉG VONZÁSA

Az elhagyott épületcsoportok-települések aurája olyan erővel bír, hogy sok intellektuel embert letelepedésre bírt az egyes rommezők legkiemeltebb pontjain. Ahogy megálltam a mexikói Palenque őserdőből kikapart rommezője előtt, átjárt az a titokzatosság, végzetesség, az emberi alkotások pusztulása elleni hiábavaló, elkeseredett harc varázsa, ami miatt azonosulni tudtam a legendás életű osztrák Friedrich Waldeck gróffal. Ő 1813-ban, miután néhány épületet helyreállított, oly harmonikus esztétikai komfortzónát létesített maga körül szobrokból, reliefekből, kalligráfiákból, ornamentikákból, amiről korunk regényességtől fényévnnyire rajzolgató betonépítészeti legfeljebb számítógépjátékokból értesülnek. (Amúgy jól is tette az öreg, mert 60 évesen költözött a romok közé, és még 49 évig élt utána!)

S hogy ne csak szidalmazzam a kubista betonépítészeti sivárságát, de utaljak kivezető utakra is, felemlítem az elhagyott római kori városokat,

Ahogy megálltam a mexikói Palenque őserdőből kikapart rommezője előtt, átjárt az a titokzatosság, végzetesség, az emberi alkotások pusztulása elleni hiábavaló, elkeseredett harc varázsa...

FOTÓ: MADRUGADA VERDE ©SHUTTERSTOCK

A CIKK MEGJELENÉSÉNEK
TÁMOGATÓJA AZ STA TRAVEL

STATRAVEL.HU

PALENQUE (MEXIKÓ)

A FIGYELMES UTAZÓ NEM CSAK A FELÜLETESEN LÁTHATÓ DOLGOKAT ELEMZI. A HISTORIKUS KULTÚRÁK TUDATOSAN TÖREKEDTEK AZ ÖRÖKKÉVALÓSÁGRA, ÉS EZÉRT A FÖLD ALATT IS PRÓBÁLTAK EMLÉKEKET HÁTRAHAGYNI. A VÍZVEZETÉKEK, SÍRKAMRÁK, A TEMPLOMOK ALATTI KINCSES-DOBOZOK AZ ELHAGYOTT VÁROSOK BÚVÁRAINAK CÉLPONTJAI – AHOGY PALENQUE ALAGÚTJAI IS

melyekhez nem kell a legszebben épen maradt észak-afrikai „gabonavárosokig” menni, hiszen van ezekre hazai példa – még ha régészeti jellegű is. Mégis, Sabratha, Dougga, Leptis Magna katartikus hatása nem túlléphető. Még akkor is, ha az olasz fasizmus alatti restaurálásokat sokan szidalmazták a túlrekonstruálás miatt. Valóban előfordul, hogy kilátszik némi vasbeton... Ám ennek dacára, bár csak e rekonstruálási-restaurálási szellemben helyreállítva látnánk múltunk tárgyait – épületeit!

Az olaszoknak persze propagandacéljaik voltak a nagy római imperium elhagyott romvárosainak bemutatásával, aminek a muzealizáció volt az apropója. A túlrekonstruálás (azaz rekonstrukció) azonban a reneszánsz óta jelen volt a historikus gondolkodásban a Mátyás-templom restaurálásától a krétai palotáig mindenhol a világon. Mára ez az irányzat elhalt, néhány képviselője maradt csak. A muzeológusok nagy bosszúságára mondjuk én is így restaurálok... Mentségemre mondom: én is propaganda-célból! Megmutatván a régi korok nagyszerűségét – precizitásban, átgondoltságban, esztétikában, ornamentikában(!), az örökkévalóságot megcélözva a fogyasztói giccsel szemben.

FOTÓ: SZIRMAI GÁBOR

SIVATAG KONZERVÁLTA ÉVSZÁZAD

El akartam kerülni a vergődést – de nem sikerült! Kelet-Afrikából hazafelé tartva a szudáni Atbarában egy hétig puhítottam az állomásfőnököt, mire végre jött egy tehervonat, melynek a pakklikocsijába beemeltem a mótort, hogy ne kelljen élveznem a Bayyüdahi-sivatag vendégszeretét. Félúton azonban lerohadtunk. Elkéseredésnek nyoma sem volt, mert a tapasztalt vasutasok egy vízzel tele tartánykocsit kötöttek a mozdony után. A sivatag keleti felében pompás fürdőben volt részem, majd felfrissülve, pár napi mótoros küszködés után a partvidéki Suakinba pöfögtem.

Helyesebben: megérkeztem az 1900-as évekbe. A kísértetváros teljes mértékben kielégített, hiszen az emberiség számomra legértékesebb (és talán legreményteljesebb) korába – a századforduló idejébe – purrogtam be. Az egykori gyárban még megleltem a gőzgépek

**Félúton azonban lerohadtunk.
Elkéseredésnek nyoma sem volt, mert
a tapasztalt vasutasok egy vízzel tele
tartánykocsit kötöttek a mozdony után.**

BEJÁRAT, HÁZ NÉLKÜL (SUAKIN, SZUDÁN)

A PORTICUSOK, KAPUK MINDEN ÉPÍTMÉNYNÉL – ÚGY ERŐTANILAG, MINT SZÉPÉSZETILEG – HANGSÚLYT SZOKTAK KAPNI. AKI MÁR FARAGOTT ÉLETÉBEN KÖVET, TUDJA: MENNYIVEL NEHEZEBB A DOMBORMÍVŰ DÍSZÍTMÉNY LÉTREHOZÁSA A BEVÉSETTNÉL! ITT MÉGIS EZT A TECHNOLÓGIÁT ALKALMAZTÁK

AZ ÁGYÚK, MOZSARAK IDEJE LEJÁRT (SUAKIN, SZUDÁN)

SENKINEK SEM KELLENEK. AZ ONTOLÓGIA SZERINT HATÉKONYABB EGY TŰLHALADT RENDSZERT NEM TOVÁBBFEJLESZTENI, JAVÍTGATNI, HANEM GYÖKERESEN ÚJAT KEZDENI, ÉS A RÉGIT KIDOBNI. AZ EMBERISÉG MAJD' MINDEN VÁLLALKOZÁSA IDE SOROLHATÓ, A GŐZGÉPEKTŐL A FORRADALMAKIG. A RÉGI KULTÚRÁK ÍGY SEMMIVÉ LEHETNEK

A tintatartóba úgy száradt bele a tinta, hogy a tollat sem tudtam kiemelni. A hotelben a száz éve kiterített lepedők tépett szúnyoghálóhoz hasonlítottak, de ottmaradtak az egykori táviródrótból kitépett szárítón.

kazánját, melyből alul négyszögű, majd feljebb kerek gyárkéménybe jutott a kőszénfüst.

A régi egyiptomi közigazgatás épületét hiába őrizte két álgú, beléptem a boltívek alatt. Helyiségeiben még ott porosodott egy csomó feldolgozatlan aktahalom. Az asztalról ugyan ellopták a gyertyát, de a lecsepegett pecsétviasz több mint száz éve ottmaradt. A tintatartóba úgy száradt bele a tinta, hogy a tollat sem tudtam kiemelni. A hotelben a száz éve kiterített

lepedők tépett szúnyoghálóhoz hasonlítottak, de ottmaradtak az egykori táviródrótból kitépett szárítón. Az udvaron még megtekerhettem az egykori áramfejlesztő lendkereket – komoly eső azóta sem hullott –, így az jól forgott. A fehér márvány kapcsolótáblán kis férgesek terpeszkedtek, de ahogy piszkáltam őket, kiderült, hogy csak a letöredezett szigetelések darabkái.

FOTÓ: KNOVAKOV @SHUTTERSTOCK

FOTÓ: SZIRMAI GÁBOR

FOTÓ: SZIRMAI GÁBOR

A RÉGI WADI HALFA (SZUDÁN)

ITT MÉG FÉL ÉVSZÁZADA IS PEZSGÓ ÉLET FOLYT. A VÁLYOGVÁROS VÉGZETÉT EGY KIADÓS SIVATAGI FELHŐSZAKADÁS TETŐZTE BE, ELVÁNDOROLT LAKÓI A KÖZELBEN ÚJRAKEZDTÉK. A GYÖKEREIKTŐL ELSZAKÍTVÁ ÚJ VILÁGRENDBE PRÓBÁLNAK BEILLESZKEDNI – AZ ÚJ ISMERETEK ÉS TÁRGYI ESZKÖZÖK HIÁNYÁVAL, KATASZTROFÁLIS EREDMÉNNYEL...

Három folyamat szakította egészen gyorsan félbe az itteni életet: az I. világháború hatalmi átrendeződése, egy heves földrengés és Port Sudán kiépülése. De egy negyedik okról se felejdkezzünk meg: a gőzhajózás megjelenéséről!

SZIRMAI GÁBOR
MUZEOLÓGIÁVAL, HADTÖRTÉNET-
TEL, HISTORIKUS GÉPÉSZETTEL,
RÁDIÓTECHIKÁVAL ÉS AFRIKAI
UTAZÁSOKKAL FOGLALKOZIK

A legelegánsabb lakosztály spalettáinak bronz tolóreteszét egy évszázaddal ezelőtt zárták be, de könnyedén ki tudtam nyitni, s az emeletről tekintettem szét az egykor virágzó város csonka falrengetegén. Neszeszt hallottam egy berúgott ajtajú házból. A földön a historikus építkezők vágyainak beteljesedését jelentő emberderéknyi öntöttvas oszlopokat pillantottam meg. A remekművek szinte sugározták azt a szellemiséget, amit a századforduló (±30 év) számomra eszményi, beteljesült világa összefoglalásként hagyott hátra márványban, ornamentikában, faragott kőben és fában, de statikában és funkcióban is. Ez azóta szikár funkcionalizmussá silányult, esztétikai értelemben őskorszakivá zsugorodott. E gondolatokon merengve lépkedtem egy kőlépcsőn, midőn egy emeletnyi magasságú kőfaragványra letem abban az egykori lépcsőházban, melynek fokaik immár a semmibe vezettek...

Három folyamat szakította egészen gyorsan félbe az itteni életet: az I. világháború hatalmi átrendeződése, egy heves földrengés és Port Sudán kiépülése. De egy negyedik okról se felejdkezzünk meg: a gőzhajózás megjelenéséről! Ez soktucatnyi város tündöklésének vetett

véget, hiszen a kikötőknek egészen más igényeket kellett kielégíteni. Mit tehettek volna a földrengés után a lakosok? Maradt az elvándorlás. Hiszen az egyik oldalról az eddig életet adó tenger szigetelte el őket bármitől. Merthogy kifogytak a vitorlások, a gőzhajók pedig nem kötöttek ki ott, ahol nem járt vasút, mivel nem tudtak szemet vételezni, vagy épp nem volt elég vízmélység a nehéz vashajónak. A kiháló város túloldalán pedig a sivatag emelt áthatolhatatlan akadályt.

BONAPARTE KÖZÉNK AKAR TARTOZNI!

▷ SZÖVEG: KIESZ RÉKA

FORRÁS: GALLICA.BNFR / BIBLIOTHÈQUE NATIONALE DE FRANCE

Az 1872-ben létrejött Magyar Földrajzi Társaság alapítását és kezdeti éveit számos izgalmas dokumentum őrzi. A barátságtól és örömtől fűtött hangvétele levelezésekből egy pezsgő, tudományosan nemzetközileg is helytálló szervezet élete elevenedik meg az olvasó előtt. Az egész világot átfogó kapcsolatrendszer Kolumbiától Japánig terjedt.

1885-ben egy herceg kérte felvételét a Társaság tiszteletbeli (levelező) tagjai közé. Tagságának elfogadását az 1885-ös Földrajzi Közlemények 1. száma közli. A jelentkező Roland Napoléon Bonaparte herceg (I. Napóleon császár testvérbátyjának, Lucien Bonaparténak unokája, 1858-1924) földrajztudós és botanikus volt. Aki 1910-től a Francia Földrajzi Társaság, később a Francia Asztronómiai Társaság elnöke lett.

A Francia Antarktisz-expedíció (1903–1905) alatt Jean-Baptiste Charcot róla nevezte el a 60. szélességi körtől délre található Anvers-sziget Roland Bonaparte-fokát. Bonaparte számos tudományos értekezés szerzője, könyvtárunk neves adományozója.

Ady Endre párizsi jegyzeteinek egyikében elismerően írt Bonaparte hercegről (megjelent: Budapesti Napló, 1907. március 8.):

„Az embernek jól esik látni olykor, hogy vannak még bölcs emberek. Ilyen bölcs ember Roland Bonaparte herceg. Tehette volna ő is, hogy dühösen szaladjon Franciaországból. Ő nem akart lemondani Párizsról s fölsapott köztársasági polgárnak. Az első Bonaparte, Napóleon, fölrojtotta a világot. Roland herceg is ezt csinálja, mint geográfus. Ő is méri, méregeti a földet. Császár nem lesz belőle, de íme beválasztották a Tudományos Akadémiába. Ő a negyedik Bonaparte száz év óta az akadémikusok között. De a másik hármat a császári fenség címe juttatta ilyen dicsőséghez. Roland Bonaparte a maga erejéből s bölcs számításából lett akadémikus. Igen kevés fejedelmi családból kerülne ki hasonló, ha a fejedelmi család már nem volna fejedelmi család. Mégis csak a polgárvér a legjobb vér a mi korunkban. A kis korzikai familiából, ha császár nem is, de egy akadémikus még íme könnyen kerül ki.”

EGYÜTTMŰKÖDŐ PARTNEREINK ▾

E LAPSZÁMUNK MEGJELENÉSÉT TÁMOGATTÁK ▾

ALAPÍTVÁ: 1872

1142 BUDAPEST, ERZSÉBET KIRÁLYNÉ ÚTJA 125.
TELEFON: (1) 231-4040
FAX: (1) 231-4045
HONLAP: WWW.FOLDRAJZITARSASAG.HU
E-MAIL: INFO@FOLDRAJZITARSASAG.HU

ELNÖK: DR. CSORBA PÉTER
ALELNÖKÖK: DR. SZILASSI PÉTER
DR. MICHALKÓ GÁBOR
FŐTITKÁR: DR. DAVID LÓRÁNT
ÜGYVIVŐ: HEILING ZSOLT

SAKOSZTÁLYOK:
BIZTONSÁGFÖLDRAJZI ÉS GEOPOLITIKAI
SAKOSZTÁLY, EXPEDÍCIÓS SAKOSZTÁLY,
TÁRSADALOM- ÉS GAZDASÁGFÖLDRAJZI
SAKOSZTÁLY, HEGYMÁSZÓ-SAKOSZTÁLY,
OKTATÁS-MÓDSZERTANI SAKOSZTÁLY,
EGÉSZSÉGFÖLDRAJZI SAKOSZTÁLY,
TERMÉSZETFÖLDRAJZI SAKOSZTÁLY,
TÉRKEPÉSZETI SAKOSZTÁLY,
TURIZMUSFÖLDRAJZI SAKOSZTÁLY,
FÖLDRAJZTANÁRI SAKOSZTÁLY

TERÜLETI OSZTÁLYOK:
BAKONY-BALATON-VIDÉKI OSZTÁLY (VESZPRÉM)
BORSODI OSZTÁLY (MISKOLC)
DEBRECENI OSZTÁLY
DÉL-DUNANTÚLI OSZTÁLY (PÉCS)
DUNA-VÖLGYI OSZTÁLY (SZÉKESZARD)
EGER-BÜKK-VIDÉKI OSZTÁLY
GYÖNGYÖS-MÁTRA-VIDÉKI OSZTÁLY
KISALFÖLDI OSZTÁLY (GYÖR)
KISKUNSAGI OSZTÁLY (KECSKEMÉT)
KÖZÉP-DUNANTÚLI OSZTÁLY (SZÉKESFEHÉRVÁR)
KÖRÖS-VIDÉKI OSZTÁLY (BÉKÉSCSABA)
NYÍRSÉGI OSZTÁLY (NYÍREGYHÁZA)
NYUGAT-MAGYARORSZÁGI OSZTÁLY (SZOMBATHELY)
SZEGEDI OSZTÁLY
SZÉKELYFÖLDI OSZTÁLY (CSIKSZEREDA)
TOLNA MEGYEI OSZTÁLY (DOMBOVÁR)
ZALAI OSZTÁLY (NAGYKANIZSA)

KÖNYVTÁR ÉS GYŰJTEMÉNYEI:
1112 BUDAPEST, BUDAÓRSI ÚT 45.
TEL.: (06-1) 309-2600/1443
(2015. NOVEMBER 15-TŐL
HATÁROZATLAN IDEIG ZÁRVA TART.)

AZ ÉGGÖMBÖT TARTÓ ATLASZ A MAGYAR FÖLDRAJZI
TÁRSASÁG VÉDJEGYKÉNT BEJEGYZETT JELEKE

LAPALAPÍTÓ (1929):
DR. MILLEKER REZSŐ

AZ ÚJ SZOROZAT
ÚJRAINDÍTÓI (1999):
DR. NEMERKÉNYI ANTAL
ÉS FARKAS PÉTER

1929–1933, FELELŐS SZERKESZTŐ:
DR. MILLEKER REZSŐ

1934–1944, SZERKESZTŐK:
DR. BAKTAY ERVIN ÉS DR. KÉZ ANDOR

1999–2005, FŐSZERKESZTŐ: DR. NEMERKÉNYI ANTAL

2005–2006, FŐSZERKESZTŐ: DR. VOJNITS ANDRÁS

2006-TŐL FŐSZERKESZTŐ: DR. NAGY BALÁZS

Dr. Korsós Zoltán fotókiállítása

OKINAWA *Mi AMOR*

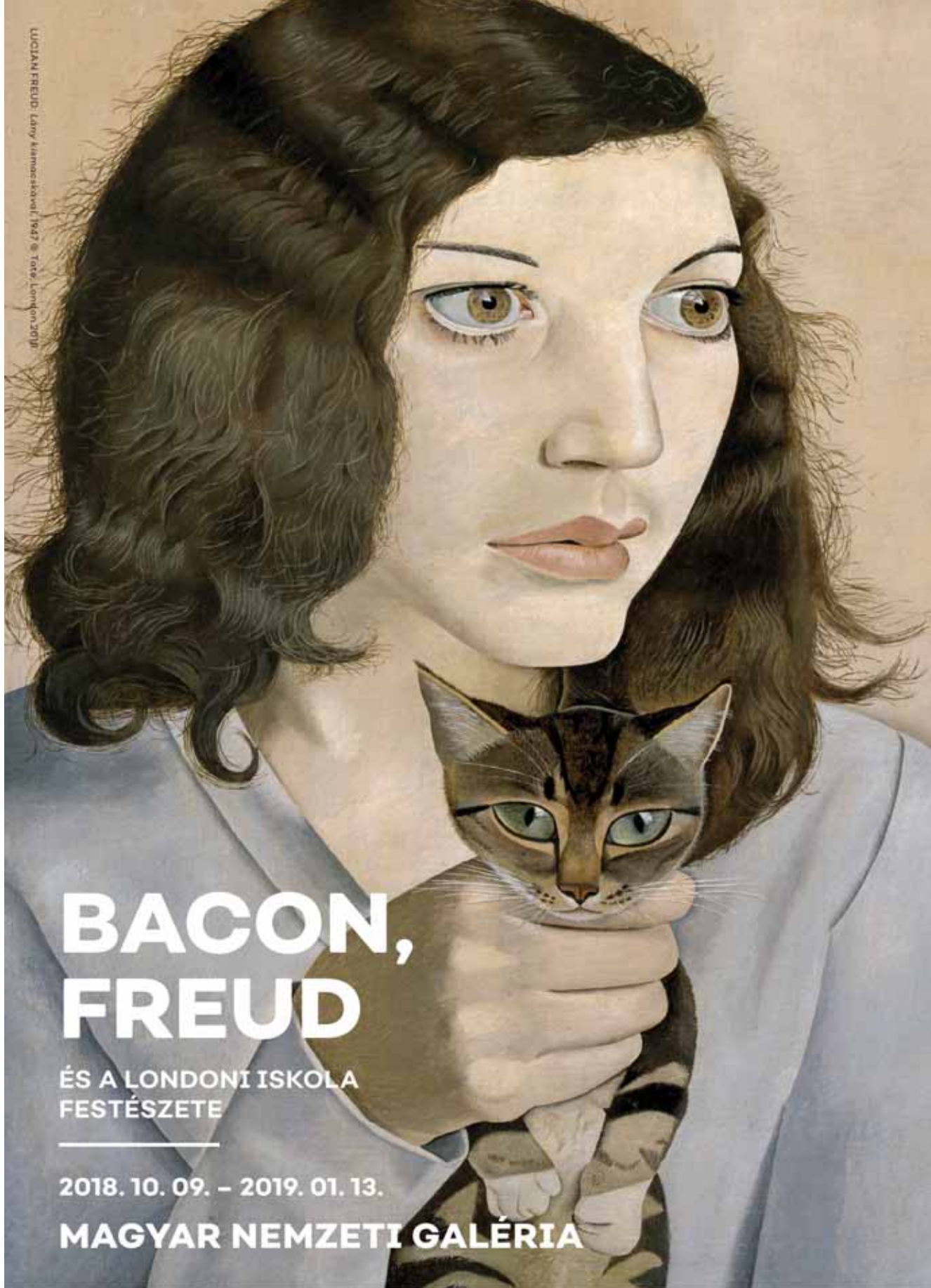
Szerelmem Okinawa

Egy magyar zoológus
a Riukiu-szigeteken

2018. augusztus 24. –
november 4.

Magyar Természettudományi Múzeum
1083 Budapest, Ludovika tér 2-6.

LÁNY ÁGNES: FREUD: Lány Ágnes képe, 1947 © Tate, London 2018

BACON, FREUD

ÉS A LONDONI ISKOLA
FESTÉSZETE

2018. 10. 09. – 2019. 01. 13.

MAGYAR NEMZETI GALÉRIA